

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Ιλ3Γ(ε)

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 8 Απριλίου 2015

Διάρκεια εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Συνέδριο Ειρήνης της Βιέννης (1814-1815)
- β. Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών
- γ. Συνθήκη Ειρήνης του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ήταν κίνημα τόσο εθνικό όσο και πολιτικό.
2. Το Σύνταγμα του 1911 αποτέλεσε τροχοπέδη στην απαλλοτρίωση των μεγάλων γαιοκτησιών στην Ελλάδα.
3. Αμέσως μετά την κήρυξη του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου, η Ελλάδα ανακοίνωσε τη συμμετοχή της σε αυτόν στο πλευρό της Αντάντ.
4. Κατά τον 20ό αιώνα, η αβασίλευτη δημοκρατία ανακηρύχθηκε στην Ελλάδα για πρώτη φορά το 1974.
5. Η πτώση του Τείχους οδήγησε το 1990 στην επανένωση της Γερμανίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Τι γνωρίζετε για τις μορφές που έλαβε η αντίσταση κατά της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-1974);

Μονάδες 12

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Ιλ3Γ(ε)

ΘΕΜΑ Β2

Ποιες πολιτικές εφάρμοσε ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Φραγκλίνος Ρούζβελτ, από το 1933 κι έπειτα, προκειμένου να τιθασεύσει την οικονομική κρίση που είχε ξεσπάσει το 1929 αλλά και να ενισχύσει τη διεθνή θέση της χώρας του;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες των παραθεμάτων που σας δίνονται να αναφερθείτε στην ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας, στους στόχους της καθώς και στα προβλήματα που ανέκυψαν σε επίπεδο ηγεσίας.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο όρκος των Φιλικών (απόσπασμα)

«Ορκίζομαι ενώπιον του αληθινού Θεού οικειοθελώς, ότι θέλω είμαι επί ζωής μου πιστός εις την Εταιρείαν κατά πάντα. Να μην φανερώσω το παραμικρόν από τα Σημεία και Λόγους της· μήτε να σταθώ κατ' ουδένα λόγον η αφορμή τού να καταλάβωσιν άλλοι ποτέ, ότι γνωρίζω τι περί τούτων, μήτε εις συγγενείς μου, μήτε εις Πνευματικόν, ή φίλον μου [...].»

I. Φιλήμων, *Δοκίμιον ιστορικόν περί της Φιλικής Εταιρείας*, α΄ έκδοση, Ναύπλιο, 1834

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Κύριο καθήκον της η Φιλική Εταιρεία έταξε την ένοπλη εθνικοαπελευθερωτική εξέγερση των Ελλήνων, σε στενή επαφή και συνεργασία με τους άλλους βαλκανικούς λαούς, με αντικειμενικό σκοπό τη δημιουργία εθνικού ελληνικού κράτους, παισιωμένον από ελεύθερα επίσης και ανεξάρτητα βαλκανικά κράτη [...]. Ο Σκουφάς, ιδιοφυής πολιτικός νους και έξοχος οργανωτής, κατάλαβε πολύ γρήγορα το σφάλμα του να επιδιώκει τη στρατολογία μεγαλοαστών και να κατατρίβεται με το ακανθώδες πρόβλημα της αρχηγίας (Καποδίστριας) και άλλαξε αποφασιστικά προσανατολισμό από το 1816, στρέφοντας την προσπάθεια στον προσεταιρισμό των μικροαστικών στοιχείων, μεσαίων και μικρών εμπόρων καθώς και εμποροϋπαλλήλων. Η στροφή απέδωσε γρήγορα καρπούς και οι τάξεις των Φιλικών άρχισαν να πυκνώνουν αλματωδώς στον παροικιακό ελληνισμό.

[...] Το μεγαλύτερο πρόβλημα που συνάντησαν οι ιδρυτές της κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης ήταν το πρόβλημα της αρχηγίας. Απευθύνθηκαν αρχικά στον Καποδίστρια, ο οποίος, όμως αρνήθηκε, λέγοντας «ότι υπουργός ων του τσάρου δεν ηδύνατο». Τους βαθύτερους λόγους της άρνησης τούς αποκαλύπτει ο ίδιος στην «Αυτοβιογραφία» του μεταφέροντας κατά λέξη συνομιλία του με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη:

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Ιλ3Γ(ε)

«Οι καταστρώσαντες τοιαύτα σχέδια είναι περισσότερον ένοχοι και αυτοί ωθούν την Ελλάδα προς τον όλεθρον. Είναι ελεεινοί εμποροϋπάλληλοι, καταστραφέντες λόγω της κακής των διαγωγής, και αφαιρούντες και το χρήμα των αφελών ψυχών εν ονόματι μιας πατρίδος ην αυτοί δεν έχουν. Θέλουν να σας έχουν εις την συνωμοσίαν των δια να εμπνεύσουν πίστιν εις τα επιχειρήματά των. Σας επαναλαμβάνω: φυλαχθήτε από τοιούτους άνδρας».

Τ. Βουρνάς, *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας*, Αφοί Τολίδη, Αθήνα 1981, τ. Α΄, σελ. 64-65.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τόσο τα ακόλουθα κείμενα όσο και τις ιστορικές γνώσεις σας να αναφερθείτε στη γενοκτονία των εβραίων κατά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το φανατικό μίσος των ναζί για τους εβραίους

Ο αντισημιτισμός είναι τυπικό φαινόμενο μη ανοχής. Για να εκδηλωθεί η μη ανοχή απαιτείται η ύπαρξη μιας αισθητής διαφοράς ανάμεσα σε δυο ομάδες.[...]

Ειδικότερα στη Γερμανία του περασμένου αιώνα (19^{ου}) μια πλειάδα φιλοσόφων και πολιτικών με επιμονή διατύπωναν τη φανατική θεωρία σύμφωνα με την οποία ο γερμανικός λαός, επί μακρόν ταπεινωμένος, είχε προορισμό να κατακτήσει την ηγεμονία στην Ευρώπη και ίσως στον κόσμο, ως κληρονόμος αρχαίων και ευγενών παραδόσεων και πολιτισμών, αποτελούμενος από άτομα της ίδιας φυλής και του ίδιου αίματος. Η γερμανική φυλή θα έπρεπε να ενωθεί σε ένα έθνος ισχυρό και μαχητικό, ηγεμονικό στην Ευρώπη και περιβεβλημένο σχεδόν με ιδιαίτερο, γερμανικό μεγαλείο.

Αυτή η ιδεολογία, ότι το γερμανικό έθνος έχει μια αποστολή, επιζεί και μετά την ήττα του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου, και ενισχύεται με την ταπείνωση της Συνθήκης των Βερσαλλιών. Θα την εκμεταλλευτεί ένα από τα πιο καταστροφικά και σκοτεινά πρόσωπα της ιστορίας, ο πολιτικός δημαγωγός Αδόλφος Χίτλερ. [...]

Αυτός ο σπόρος της μισαλλοδοξίας έπεσε σε ένα προετοιμασμένο έδαφος και αναπτύχθηκε με απίστευτη ζωντάνια, αλλά η μορφή του ήταν πρωτόγνωρη. Ο αντισημιτισμός φασιστικής έμπνευσης, ο αντισημιτισμός που γεννά στο γερμανικό λαό ο λόγος που εκπορεύεται από τον Χίτλερ, ξεπερνά σε βαρβαρότητα κάθε προηγούμενο: επιστρατεύονται γι' αυτόν το σκοπό βιολογικές θεωρίες επιδέξια διαστρεβλωμένες, σύμφωνα με τις οποίες οι κατώτερες φυλές θα πρέπει να υποταχθούν στις ανώτερες. Ανασύρονται λαϊκές δοξασίες τις οποίες η κοινή λογική είχε ενταφιάσει από αιώνες. Αναπτύσσεται μια ξέφρενη προπαγάνδα. Διαδίδονται πρωτοφανείς ακρότητες. Ο εβραϊσμός δεν είναι μια θρησκεία την οποία μπορείς να εγκαταλείψεις [...] ούτε ένας πολιτισμός από τον οποίο μπορείς να απομακρυνθείς για κάποιον άλλο: είναι ένα υποδεέστερο είδος ανθρώπου, μια φυλή διαφορετική και κατώτερη όλων. Οι εβραίοι μόνο φαινομενικά ανήκουν στο ανθρώπινο είδος. Στην

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Ιλ3Γ(ε)

πραγματικότητα πρόκειται για κάτι διαφορετικό, κάτι το ακαθόριστο, το αποκρουστικό, «πιο κοντά είναι ο πίθηκος στον άνθρωπο, παρά οι εβραίοι στους Γερμανούς». Είναι η αιτία όλων των δεινών, του άπληστου αμερικανικού καπιταλισμού, του σοβιετικού μπολσεβικισμού, της ήττας του 1918, του πληθωρισμού του 1923 [...].

P. Levi, *Αν αυτό ήταν ο άνθρωπος*, Άγρα, Αθήνα 1997, σ. 231-233.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Το Ολοκαύτωμα ήταν η συστηματική, προγραμματική, και κρατική πολιτική πρακτική διώξεων και εξόντωσης περίπου έξι εκατομμυρίων εβραίων από το ναζιστικό καθεστώς και τους συνεργάτες του. [...] Οι ναζί, οι οποίοι ανέλαβαν την εξουσία στη Γερμανία τον Ιανουάριο του 1933, πίστευαν ότι οι Γερμανοί ήταν «φυλετικά ανώτεροι» και ότι οι εβραίοι, που θεωρούνταν «κατώτεροι», αποτελούσαν μια εξωτερική απειλή για την επινοημένη γερμανική φυλετική κοινότητα. [...]

Το 1933, ο εβραϊκός πληθυσμός της Ευρώπης αριθμούσε πάνω από εννέα εκατομμύρια. Η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών εβραίων ζούσε σε χώρες που θα βρισκόνταν κάτω από την κατοχή ή την επιρροή της ναζιστικής Γερμανίας κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου. Μέχρι το 1945, οι Γερμανοί ναζί και οι συνεργάτες τους είχαν πλέον δολοφονήσει τα δύο τρίτα των εβραίων της Ευρώπης στο πλαίσιο της «Τελικής Λύσης», της ναζιστικής πολιτικής πρακτικής που αποσκοπούσε στην εξόντωση των εβραίων της Ευρώπης.

Ιστοσελίδα του Μουσείου Μνήμης του Ολοκαυτώματος (ΗΠΑ)
<http://www.ushmm.org/wlc/el/article.php?ModuleId=10005143>

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Απομονώνονται πίσω από το συρματοπλέγμα χιλιάδες άνθρωποι διαφορετικής ηλικίας, κοινωνικής κατάστασης, καταγωγής, γλώσσας, κουλτούρας, και διαφορετικών συνηθειών και εδώ τους επιβάλλεται ένας τρόπος ζωής απaráλλακτα επαναλαμβανόμενος, ελεγχόμενος, όμοιος για όλους και κατώτερος των αναγκών τους: είναι ο πιο σκληρός που θα μπορούσε να δημιουργήσει ένας πειραματιστής για να καθορίσει τι είναι έμφυτο και τι επίκτητο στη συμπεριφορά του ανθρώπου-πειραματόζωου στον αγώνα για την επιβίωση [...].

[...] Η χωρίς πρόσωπο παρουσία τους κατακλύζει τη μνήμη μου και αν θα μπορούσα να κλείσω σε μια εικόνα το κακό της εποχής μας, θα διάλεγα αυτή την οικεία σε μένα εικόνα: ένας άνθρωπος λιπόσαρκος, με σκυμμένο κεφάλι και κυρτούς ώμους, χωρίς ίχνος σκέψης στα μάτια και στο πρόσωπό του.

P. Levi, *Αν αυτό ήταν ο άνθρωπος*, Άγρα, Αθήνα 1997, σ. 105 και 109.